

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 90 Lei
Pe jumătate . . . . . 45 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir măruț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Ce ne mai lipsește.

Călătoriam înainte cu câteva săptămâni printre săcui. Am intrat la o casă săcuiască, ca să văd cum sunt puși în rând acești alintăți ai sortii de pe vremea ungurească. Și vă mărturisesc sincer, am rămas încântat de unele lucruri văzute, dar mai cu seamă de industria casnică. Intrând și pe la preotul, acela mi-a mărturisit, că mai mult de jumătate a credincioșilor săi se îndeletinesc cu olăritul și cu facerea din iască a diferitelor obiecte: ca pălării, corfe, rame de icoane, și altele multe. Și atunci mi-am zis, le este ușor săcuilor, pentru că statul maghiar a făcut totul pentru ca să-i ridice. Învățătorii lor erau anume aleși și crescuți, ca să-i învețe la toate, iară vistieria țării le stătea la îndemână.

Noi românii stăm la toată întâmplarea mai rău în privința asta decât săcuii, pentru că pe noi statul maghiar ne-a apăsât anume și ne-a ținut în întunec, ca nu cumva să ne trezim vreodată și să ne cerem partea ce ni-se cuvenea din conducerea statului ori chiar neatârănarea Ardealului. Cu toate acestea însă țaranul nostru a învățat cu vremea multe de toate, așa că era foarte dibaci în anumite ramuri ale industriei casnice. De o vreme încoace însă s'a cam domnit și plugarul nostru, lucrurile trebuincioase nu și-le mai pregătește el, ci și-le cumpără pe bani scumpi dela oraș. Și e rău așa. Banii pe cari îi dă orașenilor i-ar putea rămânea în șerpar ori pe fundul lăzii și și-ar putea acoperi cu ei alte nevoi.

De aceea îi rugăm stăruitor pe conducătorii satelor noastre și pe țărani mai deștepți, să facă tot ce le stă în putință, pentru ca consătenii lor să nu mai dea nici un ban la străini, ci toate cele trebuincioase să și-le facă ei înșiși.

Înainte de toate să nu-și lese portul. Nu este în lume un port mai frumos și mai trainic decât cel românesc, vi-

ganele nemțești sunt și mai scumpe și mai rele și apoi urite și fără nici o formă. Inul și cânepa, să nu lipsească deci de pe hotarele noastre. Îndrăgiți apoi albinele, cari vă aduc un câștig foarte ușor și nespus de mare, nu numai prin mierea așa de scumpă astăzi (40—50 lei kilogramul), ci și prin ceara cea atât de prețioasă, din care se pot face luminile cele mai bune. Săul de pe carnea de oaie nu-l aruncați, faceți din el lumini și săpun. Nu uitați, că în unele părți ale Banatului oamenii câștigă zeci de mii de lei din creșterea viermilor de mătasă, iar dealurile pe unde nu crește aproape nimica, nu le lăsați în voia sortii, ci plantați-le cu pomi sau cu viță de vie.

În părțile mlăștinoase, pe unde crește papura învățați-vă a împleți și a face ștergătoare de picioare și corfe. Iar în celelalte părți împlețiți nuele și paie, cari aduc un câștig minunat. La munte adunați iasca din care se pot face atâtea obiecte, ori rășina care este foarte scumpă.

Pentru ca să se poată însă desvolta o industrie casnică, care să aducă venite locuitorilor țării, statul român ar trebui să facă ceea ce a făcut cel maghiar: să trimită în fiecare sat oameni pricepuți, cari să-i învețe pe săteni la astfel de lucruri. În serile lungi de iarnă să stea câte o lună-două în fiecare sat maestrul trimis de stat și să-i învețe pe oameni tot feliul de măiestrii, din cari țaranul nostru să se alcagă cu câștiguri cât mai mari.

Iată deci ce ne lipsește: o industrie casnică bine desvoltată și bine organizată de către stat, ceea ce s'ar putea face foarte ușor prin învățători, dacă statul nostru i-ar plăti altfel și nu i-ar lăsa să piară de foame.

Asta este deci datorința cea mai de căpetenie a statului nostru, să aibă învățători buni și bine plătiți, cari apoi să-i învețe pe țărani la diferitele industrii casnice și astfel să le ridice bunăstarea.

□ □

Cum stă lumea și țara.

Liniște de vară.

Din prilejul marilor serbări naționale în amintirea lui Avram Iancu, partidele noastre politice și-au mai potolit pentru câteva zile sborul săgeților pătimase pe cari și-le aruncau unele-altora, fără cruțare. Se șvonește că primul ministru dl Ion Brătianu va face — lângă mormântul lui Avram Iancu — o călduroasă ohemare partidelor din opoziție pentru a lucra împreună la întărirea țării și la mântuirea ei din starea nenorocită în care se găsește azi.

Dar nu știm ce răsunet va găsi această chemare târzie la frunțașii partidelor din opoziție. Semne bune nu prea sunt. Prea se tainuesc multe planuri în partidele din opoziție, tocmai în preajma deschiderii din nou a Parlamentului.

Guvernul se simte destul de slăbit, dar nici celelalte partide nu sunt cu mult mai tari și din încăierarea lor, la toamnă, vor ști să câștige aceia cari vor înțelege din bună vreme, că numai unirea oamenilor de bine și a partidelor de ordine și ispravă vor putea avea încrederea și dragostea deplină a poporului.

La serbările dela Tebea și Câmpeni au luat parte toate partidele politice. În fața mormântului de slavă al lui Avram Iancu au amuțit pentru câteva clipe patimele politice. Dar în scurtă vreme se vor deslănțui și cu mai multă furie, când se va deschide Parlamentul. Atunci se va vedea ce gândește și plănuește guvernul și ce socoți mai au și celelalte partide. Ar fi timpul însă să pornim odată la muncă rodnică cu toții, spre binele și fericirea țării întregi!

După sfatul dela Londra.

Hotărârile sfatului dela Londra au străbătut ca un fior de bucurie lumea întreagă. E un semn că popoarele vreau să trăiască în pace și în liniște și nu mai vreau de o camdată să mai audă de război.

Înșiși Francezii și Germanii au făcut cel dintâi pas spre o înțelegere împreună. Îndată după sfârșitul sfatului dela Londra parlamentul francez cât și cel german s'au și grăbit să întărească hotărârile de pace dela Londra.

Acum Franța va părăsi rând pe rând Ruhrul german pe care-l ține cuprins de

aproapă 2 ani, iar Germania va începe să plătească din nou din despăgubirile de război pe cari le datorează Franței până se va ușura șimțitor și de datorii dar și de mărci de aur.

Insemnătatea pomenirii eroilor naționali.

Fiecare om trebuie să aibă un tip, numit ideal, după care să-și îndrepte faptele și nizuțele din viața sa. Acest tip ideal l-au avut toți Sfinții bisericii Domnului Hristos și toți oamenii mari ai lumii. Privind măreția faptelor acestora, sufletul nostru se aprinde și un avânt puternic cuprinde ființa noastră întreagă îndemnându-ne la asemenea fapte de sfințenie sau de vitejie. Fericită este națiunea care are asemenea fi.

Eroii formării sale ca națiune și muce-nicii libertății și ai drepturilor sale trebuie să fie strâns legați de inimele copiilor săi. Câtă mândrie se poate citi pe fețele mamelor, cari își alintă copiii în leagăn cu cântecele eroilor neamului lor. Cu câtă plăcere se alipesc copiii de moșii și bunicele lor când le povestesc întâmplări din viața eroilor naționali. Acești eroi pătrund până în celea mai adânci cute ale sufletului. Pe ei îi imitează în jucării și cu ei visează în somnul copilăriei lor. Și numai amintirea numelui acestor eroi, îi face să tresară, să li-se aprindă ochii de o caldă bucurie și doruri de asemenea fapte vitejești să-ți descopere toate mișcărilor ce le fac. Treptat cu creșterea lor se desvoaltă în ei dragostea de neam și țară și mai presus de toate mândria, că fac parte dintr'un neam cu asemenea eroi.

Să ne ducem deci copiii la locurile de însemnătate istorică, la serbările ce se fac în onoarea eroilor neamului nostru, ca acolo ei să capete curaj de luptă necontenită când lipsele țării o cer. Așa a fost crescut în familie fiul de țăran, Iancu, acest fecior bălai cu ochi albaștrii, supranumit „Regele Munților“. A răsarit din mijlocul națiunii sale ca să lupte și să moară pentru ea.

La mormântul lui a alergat românimea din celea patru unghiuri ale țării întregite să-și arete recunoștința față de eroul ei, pe care l-a repus durerea națiunii sale. Serbătorirea eroilor să ne fie o datorie sfântă și dela ea să nu ne lipsească nici tinerimea — nădejdea viitorului!

Un mare învățat englez ne spune, că orice băiat își alege câte câte un erou, la care ține foarte mult. După acest ales își îndreaptă întreg felul lui de a fi și pe acesta tinde să-l ajungă. Motivul pentru care atâția băieți devin criminali este că se iau după conducători răi. Ce fericită trebuie să fie națiunea aceea, care reușește să-și crească fiii în duhul dragostei de Dumnezeu și în avântul neînfricat al eroilor săi naționali. „Să sădim în inimele tinerimei sentimentul datoriei către țară și mai înainte de toate, iubirea de patrie“. Acestea cuvinte le-a adresat către poporul român gloriosul și de pie memorie, regele Carol. Aceasta însă se poate ajunge numai prin intipărirea eroilor naționali în sufletul tinerimii.

Din mila Domnului eroi de aceștia avem și noi din vremile grelelor încercări. La mormintele lor trebuie să alergăm cu mic cu mare de câteori avem lipsă de puteri nouă și ingenuchiați pe glia acelor morminte scumpe, să zicem în semn de pietate față de jertfa ce au adus-o câte-o rugăciune pentru veșnica lor odihnă cu dreptii.

Aceasta să o facem mai ales astăzi când atâția dușmani ne privesc cu ochi răi înfrățirea pe veci nedespărțită!

T. M. Doina.

O școală românească în Sovata.

Comitetul școlar din Sovata a strâns bani pentru clădirea unei școli românești. Acestei școli i-s-a pus temelie Duminecă a fost săpt. Serbarea s'a început cu sf. liturghie, la care a fost de față și A. S. R. Principesa Ileana. La aceasta serbare a vorbit Dl Victor Maior, prefectul județului. A spus, că aceasta este cea dintâi școală românească într'un ținut, unde Românii sub fosta stăpânire ungurească și-au uitat limba strămoșească.

DE PRIN SATE.

Un praznic românesc în Banat.

Duminecă a fost săptămâna, Oravița (Banat) a avut un mare praznic. Atunci s'au implinit 5 ani, de când s'a retras armata sârbilor lăsând loc intrării armatelor române. Bucuria acelei zile a rămas neștearsă în sufletele fraților noștri din Oravița. Tinerimea și toți locuitorii acelei localități, au serbat-o cu multă însuflețire. Vorbirea ținută de dl profesor Const. Nedelcu a mișcat inimele ascultătorilor. D-Sa, prin cuvinte pătrunzătoare a arătat însemnătatea zilei și totodată i-a îndemnat pe cei de față la dragoste de neam și țară.

Dela această serbare n'a putut să lipsească armata română, eliberatoarea tuturor fraților de sub jugul străin. Ea a fost reprezentată prin mulți ofițeri și soldați, către cari s'au îndreptat tumultoase uralele recunoștinții pururea vie.

Cea din urmă dorință a lui Avram Iancu.

— Din testamentul marelui erou dela 1848. —

Ultima mea voință:

Unicul dor al vieții mele e, să-mi văd națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acuma, durere, fără mult succes, ba tocmai acuma cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimica.

Nu știu câte zile mai pot avea: Un fel de presimțire pare că mi-ar spune, că viitorul este nesigur. Voesc dară și hotărât dispun, ca după moartea mea, toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul Națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezând, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii.

Câmpeni, 20 Dec. 1852.

Avram Iancu

advocat și prefect emerit.

Binevoitorii și sprijinitorii gazetei noastre plătesc abonament 100 lei pe an

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Acum opt ani...

— Amintiri din vremile noastre de pribegie. —

În 11 Septembrie a. c. sărbătoarea „Tăierea capului sf. Ioan Boteșătorul“ se implinesc opt ani dela internarea noastră a blăjenilor la Oradea-Mare.

Suferințele noastre dela intrarea României în Ardeal (28 Septembrie „Sfântă Maria mare“ 1916) până la plecarea, 10 Septembrie le-am descris în „Unirea“ Nr. 37—1921.

În ziua aceasta ne-am cărat bagajul la gară: saci cu făină, fasole legume, pleuri cu unsoare, cufere cu de ale mâncării, butoiașe cu vin, lăzi cu vesminte de pat, perini, plapome, cutii cu mărunțișuri femești și de ale copiilor.

Cărăușii din Blaj nu ajungeau să ne ducă pe toți. Ne adusesem cărauși din satele vecine. Aceștia, neîndemânați cu poveri și pachete de acestea, fiind carăle încărcate cu vârf, tot la 2—3 pași, se rostogolea câte un pachet, ladă, cu unsoare și cădeau jos: Iar noi, cu copiii ori nepoții cei mici în brață, cu soția bolnavă, mama ori soacra bătrână și neputincioasă, cu obrazii scâlțați în lacrimi, îi urmăream.

Nu voiu putea uita niciodată ciasurile grele pe cari le-am trăit, când am închis chi-

liile caselor și poarta predând cheile cumnatului meu Ștefan Moldovan, econom, care sta și el gata cu carul încărcat, să plece și el în vre-o parte.

Mereu îmi suna în urechi neînduplecata sentință, adusă de marii patrioți unguri asupra Blajului, la caz, că România, ar cuteza să năvălească în ardeal: „Nu va rămânea piatră pe piatră. Praf și cenușe din ei“.

Iar când, mai pe urmă învărt cheia în ușa dela poartă, îmi reamintese cruțarea, svârcolirile și oboseala de peste 30 ani, ca să am un adăpost la bătrânețe, tu lăcaș născut din sbuciumări atât de încordate, ca mâne, să te faci praf și cenușă?

Dacă este un Dumnezeu drept și bun în cer, aceasta nu va fi! Și este! O se vedeți că este!

În aceasta neclintită credință și convingere, mi-am mai rotit și învăluit încă odată casa cu ochii, am încuiat și am predat cheile omului meu.

Ajunși la gară, cu lăzi stricate, cu saci șparți, cu pleuri de unsoare turtite, adunate de pe drum, cum cădeau și se rostogoleau din car, ne apropiem de vagoane să ne imbarcăm.

Altă pacoste! Vagoanele pentru noi, erau vagoane, în cari încărcau boi, porci ș. a. murdare și pline de gunoiu, încât te prindea groaza numai privindu-le. Cu curățitul vagoanelor, cu pregătirea unor scări pentru a ne putea urca

în cupee (vagoane de boi) intrăm în noaptea de 10 spre 11 Septembrie.

De ameză regulată n'a fost poveste. A sosit timpul cinei. Bătrânii și copiii cei mai mari își continuau cina cu ameaza începută: pâne, brânză, slănină, ș. a. Copiii cei mici, învățați cu cină caldă, își începeau concertul și circusul lor obicinuit deacasă, când mama nu le servea după plac.

În privința aceasta apoi, vagonul în care ajunsesem eu cu familia mea, era cel dintâi. Concertul de plâns și strigăte înduioșate, îl începea de regulă nepoțica mea Nora de 2 1/2 ani, și apoi îl continua copilul colegului meu Valer Suciuc: Șitu, de aceeași vrâstă cu nepoțica, într'un ton atât de înălțat, încât vecinii se grăbeau la vagonul nostru, să vadă, ce nenorocire ni-s'a întâmplat?

Un copil era obicinuit să doarmă în leagăn, ori în căruța sa proprie, privind până la adormire lampa ori meciul de pe costănelul de noapte. Altul, dorea să se culce în pat, lângă mămuță-sa tătucu-s'o și să adoarmă în respiratul cald și dulce părintesc. Aici însă nu era vorbă de costănel de noapte la capul micuțului, aici de lampă ori meciu, ci o lumină licărea bălbăind slab la capetul unei saltea întinsă pe podelele vagonului, pe cari înzădar se svârcolea biata mamă, să-i dea înfățișarea patului ticnit de acasă spre a mulțomi pe micuț, iar tata ori moșu își da și el silința, întru ajutorul mamei, dar nu culcat și el, ci răzâmat eu

Știrile Săptămânei.

Să nu uite iubii noștri cetitori că suntem în jumătatea a doua a anului, deci toți aceia cari n'au plătit abonamentul decât pe șase luni, sunt rugați cu stăruință să-și înnoiască abonamentele. Asemenea rugăm pe toți cei în restanță cu plata, să ne trimită banii cu cari ne datorese. Gazeta are chieltnieli mari și noi n'avem altă nădejde decât în bănișorii de abonament.

Prețul gazetei este:

Pe un an . . . . . 90 Lei.
Pe o jumătate . . . . . 45 Lei.
Pe trei luni . . . . . 25 Lei.

Administrația gazetei: „UNIREA POPORULUI“.

Pentru Avram Iancu. La sârbătoarea „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu“ s'au slujit în toată țara parastase pentru odihna sufletului lui Avram Iancu și a celorlalți eroi naționali din 1848.

Trei ani dela moartea profesorului Gavril Precup. Duminecă, în 7 Septembrie se împlinesc 3 ani dela moartea preatimpurie a neuitatului dascăl al școlilor din Blaj și fruntaș al Ardealului românesc. Din acest prilej foștii lui elevi de acum 10 ani, se intrunesc la Blaj și ridică parastas întru amintirea neuitatului lor dascăl și vor depune pe mormântul său o cunună în semn de pioasă recunoștință.

Pentru copiii Moșilor. Dl Ștefan Pop directorul Liceului Sf. Sava din București, originar din Ardeal, a cerut Ministerului școalelor ca să primească în internatul aceluia liceu, fără plată, cinci copii de moși din ținutul vidrei de sus, satul lui Avram Iancu.

Dl ministru Anghelescu a împlinit cererea și astfel se va cinși și în acest chip vrednic amintirea marelui erou național.

Un prinț, ucenic de prăvălie. La o prăvălie din Hamburg (Germania) a intrat ca ucenic băiatul de 18 ani al fostului moștenitor al tronului german. Tânărul ucenic este nepot bun al „Kaizerului“ german, cel atotputernic odată și care a aruncat Europa în război.

Mare expoziție de vite la Cluj. În zilele de 12—15 Septembrie a. c. va avea loc

la Cluj o mare expoziție (amătare) de vite frumoase. E un bun și fericit prilej pentru țărani cari se interesează mult de creșterea vitelor. Acolo se vor putea vedea cele mai frumoase vite din întreg Ardealul și Banatul.

Vizitatorii au pe trenuri reducere de 75 % adecă plătesc numai un sfert din biletul de tren. Deslușiri mai amănunțite dau sătenilor Primăriile cărora li-s'au trimis anume îndrumări.

Ziaristi sfinți. Cetitorii noștri vor deschide ochii mari când vor citi aceste șire și-și vor zice: se poate una ca aceasta? Da se poate, și încă nu înainte de aceasta cu 1800 de ani ci cu abia 20 de ani. Au murit adecă în Franța înainte cu 20 de ani ziaristul Filbert Vrao, care a întemeiat societatea „Bonne Presse“, o societate a catolicilor din Franța care se îngrijește de răspândirea scrierilor religioase în popor și ziaristul Cannil Feron Vrao, care a întemeiat marele ziar catolic „La Croix“ crucea. Amândoi acești ziaristi au dus o viață sfântă, au făcut și mai multe minuni, așa că poporul francez a cerut dela Papa, ca să înceapă procesul de beatificare (declarație de fericire). Și, dupăcum aflăm din ziare, Papa a și dat poruncă, să se cerceteze viața acestor ziaristi, ca intrucât s'ar dovedi vrednici, să-i daclare de fericire și mai târziu de sfinți.

Zăpadă în munții Făgărașului. În săptămâna trecută în munții Făgărașului a căzut zăpadă, ca în toial iernei. Pe crestele Negoiiului stratul de zăpadă a fost de o palmă de gros.

Un ungar din Cluj își bate joc de steagul țării. Cu ocazia serbătorii nașterii M. S. Regelui, un ungar din Cluj cu numele Renner, a găsit de cuviință să arboreze pe casă, în locul steagului treicolor, o cărpă în vârful unui băț. Și-a luat însă răsplata meritată. A fost pedepsit cu 10.000 Lei în bani, ori jumătate de an închisoare.

Sămănași grâu bun! În vechiul regat a rodit grâul foarte slab, pentru că omenii lacomi de câștig bănesc au vândut grâul cel frumos și bobonat și au sămănat cel slab care le-a rămas. Și știți vorba: „Ce sameni aceea răsare“. Acum se trag de cap. Baremi de le-ar fi de învățătură și altora.

spatele de pereții vagonului, ori ghemuit pe un sac cu făină, ori pe o ladă cu bagaj de drum.

În chipul acesta am petrecut prima noapte de pibegie Revărsatul zilei de 11 Septembrie, ne află pe cei mai mulți istoviți de neodihnă, preumblându-ne pe peronul și jurul gării Kükü-lőszög (Blaj) muncii de gândul celor lăstate acasă și de cele ce ne așteaptă, în pibegia deja începută. Clopotul de 6³/₄ oră dela iubita noastră Catedrală, ne vestește, că se apropie plecarea noastră. Metropolitul nostru Mihályi dorea să mai asculte o sfântă liturgie în acest sfânt locaș, la umbra căruia s'a muncit mult pentru înfăptuirea reînvierii *Daciei-Traiane*, și să adaugă o neprihănită și în lacrimi scaldată rugăciune, la multele rugăciuni ale nemuritorilor lui înaintași, cari au murit chinuți de acest dor, și apoi să plece în neagră pibegie.

Pela ora 9 a. m. sosește în gară și el, și-și ocupă vagonul rezervat, *un vagon de clasa III-a, cu bănci de scândură de brad și fără coridor.* După atâta așteptare istovitoare, credeam că vom pleca. *Gagy*, comisarul guvernului maghiar din Pesta, incredintat cu internarea noastră, nu era în rând, și în clar cu îndrumările stăpânilor săi de sus, pe cari i-le aduceau încontinuu jandarmii și detectivii dela telefonul instalat în cazarma jandarmariei. Trec 10, 11, 12 ore și trenul numai pleacă. *Gagy* davine tot mai neliniștit, ceea ce se vedea de pe mișcările și preumblările lui

lui agitate în jurul prăzii sale grase: *trenul cu internații Blajului*, pe care tot la 15 minute îl incunjura odată, nu cumva să scape careva din ghiarale lui.

În timpul acesta, detectivii și jandarmii dela telefon, se țin ca'n lanț. Unii veneau, alții se duceau.

Pe la 4 ore d. a. se vede că și-a isprăvit lucrurile, căci se urcă și el pe treptele unui vagon de clasa III-a, face semn conducătorului, iar acesta dupăce fluieră odată strigă: *me-het* și trenul pleacă. Pleacă, dar merge așa de încet și cu popase așa de lungi, căci la toate gările trebuia să facem loc lanțului nesfârșit de trenuri cu miliție: nemți, bavarezi și honvezi cari mergeau către România încât plecați Lunea la 4 ore d. a. în 11 Sept. am ajuns la Oradea-Mare abia în 14 Sept Joia noaptea pe la 11 ore.

prof. Nicolae Pop.

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete.

Fetița orfană

piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiu, Orăștie, Baia mare Șimleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. Prețul 3 lei.

Americanii cumințesc pe bețivi.

Cetim în gazete, că vestiul și bogatul-american Henry Ford, marele fabricant de automobile a a hotărât, că va da afară din fabricile-lui pe toți muncitorii cari vor fi găsiți beți sau măcar vor fi simțiți că miroase a vin sau a rachiu.

Măsura asta așa de aspră a avut darul să cumințească cu totul pe muncitorii lui Ford cari de frică să nu-și piardă pâinea cea de toate zilele, nu mai pun rachiu sau bețură pe buză pentru o lume întreagă.

Fericiți oameni! De i-ar urma și ai noștri, cei din Europa.

Ploaie binecuvântată. În ultimile zile a plouat aproape în toată țara. Mai în toate părțile țării unde a căzut, ca a fost binevenită pentru vii, porumb, izlazuri, și în locurile bătute de secetă ajută preste măsură arăturilor și sămănăturilor de toamnă.

O americană lăptează un pui de urs. O doamnă dintr'un orașel din America a fost cinstită cu o medalie mare din partea unei societăți de bine facere pentru că pe puil unei ursoaice pe care o împușcase bărbatul său, nu l-a lăsat să se prăpădească, ci l-a lăptat până s'a făcut mare și voinic.

Doamna a dăruit apoi puilul de urs — drept amintire — bărbatului său.

Un șah de 157 ani. Harum Al Abdul Hamid, șah al Persilor, în vârstă de 157 ani a fost internat într'un spital din cauza slăbiciunii bătrânețelor. A lăsat în orașul Teheran 14 neveste și 25 copii.

Inconjurul lumii pe jos. Zilele trecute a sosit la Milano venind dela Geneva medicul căpitan *Frederic Merdinger* originar din Brăila. El și-a pus în gând să facă inconjurul lumii pe jos, în nădejdea că va câștiga premiul de 2 milioane coroane-aur pe care le dă „Asociația internațională a presei“ din Viena celui care va putea face inconjurul lumii în timpul cel mai scurt.

Căpitanul Merdinger a început inconjurul lumii în 1909. În timpul războiului l'a întrerupt spre a lupta în armata română. El are nădejde tare să isprăvească călătoria până la 25 Ianuarie 1925.

Cei mai mari fumători din lume.

Eschimoșii, acei oameni pe jumătate înghețați cari trăesc aproape toată viața în mijlocul ghețarilor, sunt fumători foarte pătimiși.

Toți bărbații, femeile, până și copiii țin într'una în gură o țigară foarte mare pe care o sug cu multă poftă. Când fumează, ca să-și facă mai multă plăcere, amestecă în tutun niște foi uscate de salcă și peri smulși din pieile de animale din cari își fac îmbrăcăminte. Cei cari fumează cu luleaua, păstrează cenușa din lulea pe care o mănăcă cu multă poftă după ce au isprăvit cu tutunul. Iată niște oameni cari nu aruncă nimic!

Câți locuitori are America? Statele unite au după ultima statistică 112 milioane locuitori. New-Yorkul are 6 milioane, Chicago 3 milioane, Filadelfia 2 milioane, și șaptezeci și nouă de orașe au preste 100.000 locuitori.

Cine dorește marfă bună, să cerceteze cu încredere depozitul de piele a lui **IOAN BLAGA** din Blaj, unde se află tot felul de talpă și piele pentru încălțăminte și opinci, marfă indigenă și străină, accesorii pentru pantofari. Prețuri scăzute! — Marfă bună!

Oricine are ceva de vândut ori de cumpărat, să publice în „Unirea Poporului“, prin ajutorul căreia s'au făcut și până acum mai multe târguri bune. Prețul de publicare se află în fruntea gazetei la partea dreaptă și este mai ieftin decât al tuturor gazetelor din țară. Bani se trimit înainte, altfel nu putem publica.

Cunoștințe folositoare.**Vrăjmașii omului.**

— Limbricii. —

Intre vietățile de pe pământ, sunt unele, cari trăiesc numai din truda altora. Hrana nu și-o pot câștiga singure. Alții lucrează și adună, iar ele se așează numai la masă și mănâncă. Așa sunt viermii cei mulți, cari năpădesc prin toate locurile și pe cari lumea îi și socotește de vrăjmași primejdioși.

Astfel de vrăjmași sunt și *limbricii*, cari trăiesc în mațele omului, mai ales ale copiilor.

Limbricii sunt viermi lungi și ascuțiți la capete. La un capăt au gura cu trei buze. Cu buzele se lipesc de pielea mațelor la copii și sug deacolo hrana cea mai bună.

Trăind în mațele copiilor, unde găsesc tot ce le trebuie, nu-și prea bat capul să alerge dintr'un loc în altul. Se mișcă puțin. Mișcarea o fac prin stringerea și întinderea mușchilor ce se găsesc dealungul corpului.

Limbricii se înmulțesc prin ouă. Femeiștele, cari sunt cu mult mai mari decât bărbătușii, pun ouăle în mațele omului. Din mațele omului cu necurătenile, ouăle sunt aruncate afară. Ajunse afară, acestea ouă, fiind învăluite în două piele tari, pot sta și trei ani fără să se strice. În aceasta vreme, fie prin vânt, fie în alt chip, ouăle ușor pot să ajungă în apă, ori chiar în mâncare. Aici în scurtă vreme se formează un puț mic, care însă nu iese din găuoaie, numai când aceasta a ajuns în mațele vre-unui om. În mațele omului pot ajunge ori prin apă ce se bea, mai ales dacă se bea apă din bălți, ori prin legume, salată și altele spălate cu apă în care se găsesc ouă de limbrici.

Când într'un copil sunt puțini limbrici, nu-s primejdioși. Când sunt mulți, fac mare rău. Și se pot găsi mulți la un loc. Se spune despre un copil de 12 ani, că în vre-o cinci luni prin vărsături a dat afară peste două mii de limbrici. Numai într'o singură zi a dat afară trei sute.

Din mațe sunt dați afară cu fecalele, iar dacă se ridică în stomac sunt dați afară prin vărsături. În urma întăritărilor dela vărsături se pot ridica limbrici și până în gâtlee, de unde ori ies prin gură, ori trecând prin trompa lui Enstachin, ies prin urechi, ori prin nas. S'a întâmplat, că limbrici mai mărunți au ieșit și prin canalele lacrimilor, din colțul din lăuntru al ochilor. Pot să ajungă limbrici chiar și în laringe — gâtleejul de aer — și atunci pricinuesc nădușală și pe urmă moarte.

Din mațe pot să mai treacă limbricii, dacă sunt mulți și în beșica fierii și în ficat, pricinuind gălbănirea.

Copilul care are limbrici mulți simțește dureri mari în sinul buricului. I-se umflă pântecetele. Are greață, varsă și sughită. N'are poftă de mâncare, ori mănâncă mult de tot.

La nas și în jurul gurii are mâncărime. Din gură îi iese un miros acru. Slăbește, îi tresar membrele, are visuri urte și scrișnește din dinți în timpul somnului.

Limbricii ori unde s'ar găsi în corp fac o otravă, care trecând în sânge, nimicește globulele roșii din sânge. Din cauza aceasta copiii cari au limbrici sunt și anemici.

Fiind limbricii vrăjmași așa de primejdioși și pricinuind atâtea rele, trebuie să ne apărăm de ei. Să nu bem niciodată apă murdară, din bălți, ori fântâni în cari se scurge murdărie de apă și nici să nu spălăm legume cu astfel de apă.

Apa ce o bem să fie totdeauna curată, din fântâni, pe cât să poate acoperite, sau apă de isvor.

Când nu putem avea apă curată, s'o fierbem în vase curate și după ce recește s'o bem.

La tot cazul însă, când simțim că avem limbrici, ori au copiii noștri, să mergem la doctor. Doctorul ne va spune ce să facem ca să scăpăm de limbrici și ne va prescrie și leacuri. Altcum ușor putem cădea jertfa acestor vrăjmași răi și primejdioși.

Ion Popu-Câmpeanu.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Cărți de școală primară.

Dela Librăria Seminarială din Blaj se pot comanda următoarele cărți de școală primară, cari cu toată scumpetea de azi nu li-a crescut prețurile, rămânând la cele vechi:

1. »Abecedar« Precup-Cocișiu Nr. de a. 1011—1924. . . . . Lei 6—
2. »Cetirea« cl. II. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924. . . . . » 4—
3. »Cetirea« cl. III. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924. . . . . » 8—
4. »Cetirea« cl. IV. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924 . . . . . » 11—
5. »Istoria Românilor« de T. Cocișiu cl. IV. Nr. de a. 1096—1924. . . . . » 8—
6. »Științele Naturale«, de Pop Câmpeanu-T. Cocișiu, Nr. de a. 1096—924 » 9—
7. »Geografia României« de T. Cocișiu Recensată Nr. 7393/922. . . . . » 7—
8. »Istoria Românilor« cl. V—VI școlile de ucenici Nr. de a. 1096—924. . . . . » 10—
9. »Legendele Românilor« cl. II. de T. Cocișiu . . . . . » 2—
10. »Legendele Românilor« cl. III. de T. Cocișiu . . . . . » 2:50

Fabrica Emil Oltean et comp. Blaj.

Primește doi ucenici pentru

broderia artistică.

Dela concurenți se pretinde să aibă cel puțin 3 clase liceale și să fie buni desemnatori. Concurenții să se adreseze direct sau prin scris la cancelaria fabricii.

(92) 3—4.

Nr. 187.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în senzul legii, articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare: *2 teșhele de lemn, cântare, troci și căldări*, cari în urma decizului Nr. 2582/3 și 2583/3 din anul 1923 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Blaj în favorul executorilor Gaspar Turoș și George Balázs I. Lörincz repr. prin avocat Dr. Ludovic Enyedi împotriva executatului din comuna Blaj pentru încassarea capitalului de 1637+1000 Lei 50 bani și acces prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 2850 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza decizului Nr. G 1641 și G 1642—1924 al judecătorei de ocol din Blaj, se fixează termenul pe 15 Septembrie anul 1924 la orele 10 a. m. în comuna Blaj și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii LX din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 1637+1000 Lei 50 bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 10/III 921 și 16/XII 1921 iar speșele până acum staverite de 1831 Lei 80 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar

fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20.

Dat în Blaj la 24 Aug. 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol.

99 1 1

Nr. 190.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: *o scroafă albă de 2 ani* care în urma decizului Nr. 1044/2 din anul 1924 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Mănărade în favorul executorului Arest Du-janski repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi împotriva executatului locuitor din comuna Mănărade pentru încassarea capitalului de 40 Lei — bani și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 2500 Lei — bani se vor vinde prin licitațiune publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza decizului Nr. G. 1531—1924 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 15 Sept., anul 1924 la orele 6 p. m. în comuna Mănărade și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XI. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 40 Lei — bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 24 April 1924 iar speșele până acum staverite de 312 Lei 10 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20.

Dat în Blaj la 24 Aug. 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol.

(100) 1—1

Nr. 193.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective LXI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: *un pat, garderop, noptiere și oglindă*, cari în urma decizului Nr. C 2657/6 și 1384/2 din anul 1922—23 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Blaj-sat în favorul executorilor Niculae Oltean și »Patria« repr. prin avocații Dr. Lud. Enyedi și Dr. Z. Boilă împotriva executatului din comuna Blaj-sat, pentru încassarea capitalului de 500+2500 Lei — bani și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 1450 Lei, — bani se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza decizului Nr. G 1224 și G 894—1924 al judecătorei de ocol din Blaj, se fixează termenul pe 18 Sept. anul 1924 la orele 8 a. m. în comuna Blaj-sat și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii LX din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 500+2500 Lei — bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 27/XII și 6% din 20/XI 1922 iar speșele până acum staverite de 1799 Lei 85 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LXI din 1908 § 20. Dat în Blaj la 24 August 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol.

(101) 1—1

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴